

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 35/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 28. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného obchodnou spoločnosťou JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária, s. r. o., Popradská 82, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Franko, PhD., vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce [REDACTED] konaných 10. novembra 2018 za účasti [REDACTED], [REDACTED], a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] p r i j í m a na ďalšie konanie.

Návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 20. novembra 2018 doručené podanie [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „Volebná sťažnosť... v zmysle čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a § 59 a nasl. zákona č. 38/1993 Z. z...“. Ako odporcu sťažovateľ označil [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „odporca“). Podanie sťažovateľ doplnil 21. novembra 2018.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že vo voľbách od orgánov miestnej samosprávy konaných v obci [REDACTED] (ďalej len „obec“) 10. novembra 2018 sa

sťažovateľ i odporca uchádzali o funkciu starostu obce. Z dokumentu „*Uverejnenie výsledkov volieb poslancov obecného zastupiteľstva a volieb starostu obce konané dňa 10.11.2018*“, ktorého fotokópiu sťažovateľ priložil k sťažnosti a ktorý bol uverejnený aj na webovom sídle obce <http://www.diviaky.sk/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah208_6.pdf&original=V%C3%BDsledky%20volieb%2010.11.2018.pdf> vyplýva, že sťažovateľ ako kandidát na funkciu starostu obce získal vo voľbách 264 platných hlasov, kým odporca získal 281 hlasov. Vo voľbách starostu obce platný hlas odovzdalo 936 voličov.

3. Sťažovateľ v sťažnosti informuje, že v komunálnych voľbách tvorila obec jeden volebný obvod, ktorý bol rozdelený na dva volebné okrsky.

4. Citujúc relevantné ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) i súvisiacu judikatúru ústavného súdu sťažovateľ sumarizuje štyri dôvody svojej sťažnosti.

5. Prvým dôvodom je „*porušenie prípravy volieb*“, ku ktorému sťažovateľ uvádza, že „*vo voľbách bolo voličom vo volebnom obvode vydaných 951 obálok. Zápisnica miestnej volebnej komisie však eviduje 945 odovzdaných obálok. Z toho implicitne vyplýva, že 6 obálok bolo zo strany voličov neodovzdaných – nevhodených do volebnej urny. To však nie je pravda. Šesť obálok bolo odovzdaných zo strany voličov, ale boli vyradené volebnou komisiou volebného okrsku č. 1 bez toho, aby boli otvorené. Keďže na nich chýbala pečiatka so znakom obce. Na úvod sčítavania hlasov vo volebnom okrsku č. 1 sa odpečatili obe volebné urny (aj prenosná) a hlasovacie lístky sa vysypali na stoly. Chvíľu po otvorení oboch uriien, na začiatku procesu sčítavania hlasov zrazu predsedníčka okrskovej volebnej komisie [REDACTED] (starostova neter) držala v ruke 6 obálok, ktoré nemali pečiatku a tak ich bez otvorenia vyradili z procesu sčítavania hlasov. Odôvodnila to tým, že niekto pravdepodobne vhodil do urny aj vlastné obálky s hlasovacími lístkami, aby tak zvýšil počet hlasov určitých kandidátov na poslancov a kandidáta na starostu. Sťažovateľ je toho názoru, že vyradené obálky môžu obsahovať hlasy jeho rodiny. Spolu tvorili počet 4 voličov, ktorí boli osobne voliť a dvaja voliči ktorí volili pomocou prenosnej urny (starý otec*

sťažovateľa a jeho známa, ktorá s ním býva v seniorskom dome Senior Banky, n. o., ...). Sťažovateľ je toho názoru, že chybou pri príprave volieb zo strany obce a jej vedenia (starostu) boli hlasy 6 voličov nezákonne nezapočítané.“. Tu sťažovateľ vidí rozpor s § 22 ods. 3 volebného zákona.

6. Druhým dôvodom sťažnosti je podľa sťažovateľa „porušenie pravidiel volebnej kampane“. Uvádza k nemu, že „dňa 10.11.2018 boli uplatňovať svoje aktívne volebné právo aj voliči [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Potom ako si prevzali listiny k voľbám a presunuli sa do priestorov určených na úpravu hlasovacích lístkov, našli tam papierik s priezviskom súčasného starostu a čísla poslancov spolu s ich priezviskami. Pred nimi volila rodina [REDAKOVANÉ] (rodina súčasného starostu). Najskôr odvolil starostov synovec [REDAKOVANÉ], následne aj starostova sestra [REDAKOVANÉ], a švagor [REDAKOVANÉ]. Následne išli voliči [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Konkrétne [REDAKOVANÉ] našiel v priestore na úpravu hlasovacích lístkov umiestnenej vpravo pri oknách lístok s predmetným označením starostu. Podotýkame, že volič [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nie sú blízkymi osobami sťažovateľa, ktorí by si uvedenú skutočnosť tendenčne pripravili.“. Popísaný stav sťažovateľ hodnotí ako rozporný s § 2 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov.

7. Ako tretí dôvod sťažnosti sťažovateľa uvádza „prítomnosť vo volebnej miestnosti“. Skutkovo argumentuje, že „asi 10-15 minút pred ukončením hlasovania (22:00) musel pozorovateľa ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]) opustiť volebnú miestnosť okrsku č. 1 na pokyn volebnej komisie. Do volebnej miestnosti im bolo umožnené vstúpiť až po cca 20 minútach (22:05). Taktiež po vyhlásení výsledkov volieb cca o 1:00 h ráno dňa 11.11.2018 v 1. okrsku bolo pozorovateľom povedané, že sa viac nemôžu zdržiavať vo volebnej miestnosti aj v priestoroch obecného úradu, nakoľko nasleduje zrátavanie hlasov zo strany miestnej volebnej komisie z oboch okrskov a musí sa tiež upratať volebná miestnosť. Všetci pozorovatelia vyšli von a predsedníčka p. [REDAKOVANÉ] za nimi zamkla vchodové dvere obecného úradu. Po cca 10 minútach čakania pred obecným úradom na konečné výsledky volieb sa pred vchodovými dverami do obecného úradu objavil ešte aktuálny starosta obce p. [REDAKOVANÉ] s jeho

oslavujúcou skupinou so slovami, že či tam pozorovatelia čakajú preto, aby mu pogratalovali k víťazstvu. Následne sa otvorili vchodové dvere obecného úradu a všetkých z jeho oslavujúcej skupiny vrátane jeho samého vpustili do priestorov obecného úradu, aby tam oslávili jeho víťazstvo vo voľbách. Danú skupinu tvorili okrem iných aj aktuálny zamestnanec obecného úradu [REDACTED] so synom a pravdepodobne aj s manželkou, aktuálni kandidáti na poslancov manželia [REDACTED] a [REDACTED] a kandidátka na poslankyňu a sestra starostu [REDACTED] s manželom.“. Tu sťažovateľ konštatuje nesúlad s § 27 ods. 2 a 3 volebného zákona.

8. Napokon sťažovateľ prednáša aj dôvod, ktorý pomenoval „Sčítavanie hlasov zapisovateľkou“. Uvádza, že „volieb na funkciu starostu obce... sa ako zapisovateľka okrskovej volebnej komisie volebného okrsku č. 1 zúčastnila [REDACTED]. [REDACTED] je zamestnankyňou obecného úradu na pozícii samostatný odborný referent na úseku matričnej činnosť. Predsedníčka volebnej komisie [REDACTED] navrhla ostatným členom komisie, či súhlasia s tým, že zapisovateľka p. [REDACTED] bude aj sčítavať hlasy, aby tak mohli tvoriť tri dvojice a skončili tak proces sčítavania hlasov skôr. Všetci členovia okrskovej volebnej komisie v 1. okrsku s týmto návrhom súhlasili. Po otvorení obálok nasledovalo roztriedenie hlasovacích lístkov na lístky poslanecké a starostovské a zároveň sa vyrad'ovali niektoré neplatné lístky. Nasledovalo rozdelenie si počtu hlasovacích lístkov cca po 1/3 pre každú dvojicu (5 členov komisie + zapisovateľka). Boli tri dvojice a každá si sadla za osobitný stôl tak, že sedeli oproti sebe a jeden čítal zakrúžkované čísla a druhý robil čiarky pri konkrétne čísla na osobitný hárok. Navzájom sa nekontrolovali. Všetko sa to dialo cca 15-20m od pozorovateľov a pani [REDACTED] sedela chrbtom k pozorovateľom pri stole, ktorý sa nachádzal najďalej od pozorovateľov. Po spracovaní hlasovacích lístkov nasledovalo sčítavanie hlasov. Každá trojica povedala svoj počet pre konkrétne číslo starostu a všetky jeho hlasy sa následne dokopy zráтали. Počas manipulácie s hlasovacími lístkami (otváranie obálok, triedenie na starostovské a poslanecké lístky, vyrad'ovanie neplatných lístkov, sčítavanie) stála pani [REDACTED] ako jediná otočená chrbtom k pozorovateľom v najväčšej vzdialenosti.“. Popísaný postup je podľa sťažovateľa v rozpore s § 19 ods. 1, § 29 ods. 1 a 2, § 170 ods. 8 písm. c), § 183

a § 185 ods. 1 písm. f) volebného zákona „v prepojení na konštantnú judikatúru Ústavného súdu...“.

9. Na podporu citovaných tvrdení sťažovateľ v doplnení sťažnosti doručenom ústavnému súdu 21. novembra 20218 predložil čestné vyhlásenia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] zhodne popisujúce priebeh otvárania volebných urien v okrskovej volebnej komisii volebného okrsku č. 1, zapojenie zapisovateľky okrskovej volebnej komisie do narábania s hlasovacími lístkami, priebeh spočítavania hlasov v predmetnej okrskovej volebnej komisii, ako aj udalosti „po vyhlásení výsledkov volieb cca o 1:00 ráno...“. Sťažovateľ predložil aj čestné vyhlásenie [REDAKOVANÉ] o osobách, ktoré sa v priestore na úpravu hlasovacích lístkov nachádzali pred ním. Zároveň vyhlasuje, že „za plentou som počas volenia našiel papierik s napísaným priezviskom aktuálneho starostu (zároveň kandidáta na starostu) a s číslami a priezviskami 4 kandidátov na poslancov.“. [REDAKOVANÉ] svojím čestným vyhlásením potvrdzuje tvrdenia [REDAKOVANÉ]. Označené osoby, ako aj členov dotknutej okrskovej volebnej komisie a jej zapisovateľku sťažovateľ ústavnému súdu takisto navrhol vypočuť ako svedkov.

10. Sťažovateľ uzatvára, že na podklade sumarizovaných dôvodov „došlo k hrubým a opakovaným porušeniam legislatívy a Ústavy, ktoré sú (reálna kauzalita) alebo objektívne môžu byť (potenciálna kauzalita) priamou príčinou nezákonnosti/neústavnosti volieb starostu a ich výsledku“. Preto navrhuje, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a aby „rozhodol o neodkladnom opatrení t. j. že miestna volebná komisia je povinná zdržať sa vydania osvedčenia o zvolení za starostu obce [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] do rozhodnutia vo veci samej, a ak už vydala, aby bola uložená povinnosť [REDAKOVANÉ] zdržať sa zloženia sľubu starostu obce [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] do rozhodnutia vo veci samej“.

11. Vo veci samej sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby „rozhodol v zmysle § 63 ods. 1 písm. a) zákona č. 38/1993 Z. z. nálezom, o tom, že voľby na funkciu starostu vo volebnom obvode obci [REDAKOVANÉ] konané dňa 10.11.2018, sú neplatné,
alebo

ak Ústavný súd nebude rozhodovať o neplatnosti volieb a pristúpi k prepočítaniu odovzdaných hlasov a zistí iný výsledok, vzhľadom k tomu, že sťažovateľ nemá vedomosť aké skutočnosti sa preukážu vykonaným dokazovaním, aký je skutočný výsledok volieb starostu pri správnom sčítaní hlasov (pozri napr. PL. ÚS 96/07) a ani objektívne takú vedomosť nemôže nadobudnúť... z dôvodu právnej istoty, preto sťažovateľ taktiež alternatívne navrhuje, aby Ústavný súd nálezom v zmysle § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 38/1993 Z. z. zrušil výsledok volieb starostu v obci [REDAKOVANÉ] konaných dňa 10.11.2018 (ak napr. sa zistí rovnaký počet hlasov),

alebo

aby (ak sa zistí sčítaním hlasovacích lístkov víťazstvo [REDAKOVANÉ]) v zmysle § 63 ods. 1 písm. c) zákona č. 38/1993 Z. z. zrušil rozhodnutie miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu v obci [REDAKOVANÉ] zo dňa 10.11.2018 v celom rozsahu a vyhlásil za riadne zvoleného starostu obce [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]“.

II.

12. Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje aj o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánu územnej samosprávy.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

14. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) preskúmal, či spĺňa všeobecné a osobitné náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2, § 59 a § 60 zákona o ústavnom súde a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie v zmysle § 25 ods. 2 tohto zákona.

15. V označených voľbách bol sťažovateľ kandidátom na funkciu starostu obce. Z webového sídla Štatistického úradu Slovenskej republiky zriadeného na účel sumarizácie priebehu a výsledkov volieb do orgánov miestnej samosprávy konaných 10. novembra 2018, ako aj z v tlačenej forme predložených výstupov tohto sídla týkajúcich sa výsledkov

volieb starostu obce a sťažovateľom priložených k sťažnosti ústavný súd zistil, že odporca získal v predmetných voľbách 281 platných hlasov, kým sťažovateľ 264 hlasov, čo predstavuje 28,20 % platných hlasov odovzdaných vo volebnom obvode obce. Sťažovateľ teda je oprávneným navrhovateľom podľa § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 20. novembra 2018, a jej doplnenie 21. novembra 2018, to znamená do desiatich dní po oznámení výsledku volieb (§ 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

17. Sťažovateľ splnil aj ďalšie zákonné náležitosti, uviedol, že napáda voľby vo volebnom obvode obce, napadol zvolenie iného kandidáta v rámci tohto volebného obvodu, uviedol dôvody, pre ktoré voľby napáda, s označením dôkazov a navrhol aj rozhodnutie vo veci samej.

18. Vychádzajúc zo všetkých uvedených skutočností, ústavný súd nezistil dôvody na odmietnutie volebnej sťažnosti sťažovateľa, a preto ju prijal na ďalšie konanie, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

19. Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie [§ 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“)]. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP).

20. Základným predpokladom prípustnosti a opodstatnenosti vydania neodkladného opatrenia je okrem iného to, že sťažovateľ tvrdí a osvedčí nevyhnutnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov medzi účastníkmi (§ 326 ods. 1 CSP).

21. Sťažovateľ svoj návrh na vydanie neodkladného opatrenia nijako neodôvodnil. Neuvedol žiadne skutkové fakty charakterizujúce jeho prípad, ktoré by boli spôsobilým predmetom právneho hodnotenia z hľadísk formulovaných odkázanými ustanoveniami Civilného sporového poriadku.

22. Sťažovateľov návrh v tejto časti preto neumožňuje ústavnému súdu prijatie záveru, že na naplnenie účelu konania podľa čl. 129 ods. 2 ústavy je v okolnostiach prípadu nevyhnutné, aby ústavný súd aplikujúc § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde nariadil neodkladné opatrenie podľa § 324 a nasledujúcich Civilného sporového poriadku.

23. Sťažovateľovmu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z uvedených dôvodov ústavný súd nevyhovел (bod 2 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018